

Με την ακριβή σημασία των λέξεων, όμως, κάθε εκπαιδευτικός, οποιασδήποτε βαθμίδας, είναι δάσκαλος· το ζητούμενο είναι να γίνει και καθηγητής!

Η λέξη δάσκαλος, διδάσκαλος στην αρχαιοπρεπέστερη μορφή της, είναι και η χρονολογικά παλαιότερη. Προερχόμενη από την ίδια ρίζα με την Ομηρική λέξη εδάην=έμαθα και έχοντας ετυμολογική συγγένεια με τη σύγχρονη λέξη αδαής=αμαθής, δηλώνει αυτόν, που μαθαίνει τους άλλους, τον κάτοχο και διανομέα των γνώσεων.

Από την άλλη, η λέξη καθηγητής, προερχόμενη από το καθηγούμαι=καθοδηγώ, σημαίνει ακριβώς τον καθοδηγητή, τον οδηγό στην πορεία προς τη μάθηση και τη γνώση. Πρόκειται για έναν όρο, που όσο παράξενο κι' αν ακουστεί, στο γραπτό λόγο εμφανίζεται για πρώτη φορά στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο.

Είναι γεγονός ότι επί αιώνες, η γνώση, με την έννοια της μετάδοσης των εμπειριών και κατακτήσεων του παρελθόντος, μεταδίδεται μέσα στις σχολικές αίθουσες από το δάσκαλο, ο οποίος, παρά τις όποιες εξελίξεις στη διδακτική και την παιδαγωγική, εκπέμπει την διδασκαλία μέσα από μιά ρητορική παρουσίασή τους, από καθ' έδρας, χωρίς, πολλές φορές, ευκαιρίες διαλόγου και κριτικής. Γενικά ο δάσκαλος θεωρείτο και θεωρείται αυθεντία, χωρίς να αφήνει περιθώρια αμφισβήτησης. Οι μαθητές σπάνια ενθαρρύνονταν να ψάξουν για άλλα στοιχεία και εναλλακτικές απόψεις σε άλλα βιβλία, βιβλιοθήκες, κλπ...

Αλλά, με την ολοένα διευρυνόμενη και επεκτεινόμενη εισαγωγή και χρήση των νέων τεχνολογιών στην Παιδεία, με τους Υπολογιστές και το Διαδίκτυο να αποτελούν τους νέους φορείς και πομπούς γνώσης, διδακτικές πρακτικές και μέθοδοι, που μελετήθηκαν και κυριάρχησαν επί αιώνες, φαίνεται να δίνουν τη θέση τους σε νέα δεδομένα.

Στο σύγχρονο Σχολείο, που είναι εξοπλισμένο με διάφορα ηλεκτρονικά μέσα, πέρα από τα συμβατικά παραδοσιακά βιβλία και τους χάρτες, οι μαθητές αποκτούν πρόσβαση σε δεδομένα και πληροφορίες που ξεφεύγουν από τον έλεγχο του δασκάλου τους.

Το πρώτο καλό, βέβαια, που μπορεί να προκύψει, είναι ότι κάποια μέρα ίσως όλοι οι μαθητές, θα έχουν στα χέρια τους περίπου το ίδιο υλικό, ανεξάρτητα από την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή τους κατάσταση.

Το θέμα, πλέον, δέν θα είναι η απόκτηση, αλλά η χρησιμοποίηση της γνώσης, από τους μαθητές· το ζητούμενο δέ για τους εκπαιδευτικούς θα είναι πώς θα μάθουν τους μαθητές να αναζητούν τη γνώση.

Τώρα, ο δάσκαλος θα πρέπει νά γίνει από οδηγός, συνεργάτης, καθηγητής! Να ανταλλάξει τον παραδοσιακό ρόλο του «διανομέα» των γνώσεων με τον πραγματικό ρόλο του, το ρόλο του διαμορφωτή προσωπικοτήτων!

Στους ωκεανούς των πληροφοριών, που κατακλύζουν τις ψυχές των νέων παιδιών

κινδυνεύει να πνιγεί η Γνώση και η Ηθική! Ο χωρισμός της Τεχνολογίας από τον Ανθρωπισμό αποτελεί μια επικίνδυνη στρατηγική. Το βασικότερο χαρακτηριστικό της τεχνολογίας είναι ο αμοραλισμός. Η ηθική είναι ξένη ή σχεδόν αδιανόητη για την τεχνολογία.

Γι' αυτό και οι προσπάθειες να αντικατασταθούν οι δάσκαλοι από την τεχνολογία είναι εκ των πραγμάτων ατελέσφορες και εξωπραγματικές.

Στην εποχή της Πληροφορικής Επανάστασης και του Διαδικτύου, η μεγέθυνση των ηθικών ιδιοτήτων του ανθρώπου πρέπει ν' αποτελεί τον πρωταρχικό και ιδανικό στόχο κάθε δασκάλου-καθηγητή, κάθε παιδαγωγού...

Σ' αυτό το μεταίχμιο, που βρισκόμαστε σήμερα, είναι καιρός να κατανοηθεί ότι σκοπός της εκπαίδευσης δεν πρέπει, ούτε μπορεί να είναι η στείρα, ωφελιμιστική και μηχανική μάθηση, αλλ' η άρτια πνευματική και ηθική συγκρότηση του ανθρώπου, ο εξαγνισμός και ο εξανθρωπισμός του.

Γιατί, μόνο αν ο άνθρωπος γίνει Άνθρωπος, μόνο τότε «ο ήλιος θα είναι βέβαιος για τον κόσμο»....

† Ο ΣΥΡΟΥ ΔΩΡΟΘΕΟΣ Β΄